

SAĞLIKTA ŞİDDET

SUNUŞ

6 Temmuz 2022’de kardiyoloji uzmanı Ekrem Karakaya görev yaptığı Konya Şehir Hastanesi’nde bir hasta yakının silahlı saldırı sonucu yaşamını yitirdi. Dr. Karakaya’nın görevi başında katledilmesi sağlık çalışanlarına yönelik son zamanlarda tırmanan saldırılardan sadece birisi. Sağlık-Sen’in araştırmalarına göre her dört sağlık çalışanından birisi fiziksel şiddete uğruyor. Tehdit, küfür ve hakaret gibi sözlü saldırıya uğrayanların oranı ise çok daha yüksek. Çalışanlara yönelik şiddet tüm sağlık sistemini tehdit ediyor. Mesleđi bırakan veya yurtdışında çalışmak üzere göç eden sağlık personelinin, özellikle de doktorların sayısı her geçen gün artıyor.

Sağlık çalışanlarına yönelik şiddetin önlenmesi amacıyla Mayıs 2022’de yasal bir düzenleme yapıldı. Sağlık çalışanlara yönelik kasten yaralama, tehdit, hakaret, görevi yaptırmamak için direnme suçlarına karşı verilecek cezalar arttırıldı, cezaların ertelenmesi durduruldu, bu tür saldırılar ‘katalog suçlar’ olarak kabul edildi. Ancak yeni yasal düzenlemenin de sağlık çalışanlarına yönelik saldırıları durdurmadı; Dr. Karakaya’nın görevi başında öldürölmesi bu yasal düzenleme yürürlüğe girdikten sonra gerçekleşti.

Süregiden saldırılar sağlık çalışanlarına yönelik şiddetin önlenmesi için devletin yasal düzenlemenin ötesinde gerekli fiili tedbirleri alıp almadığı sorusunu gündeme getiriyor. Toplumun çok büyük bir kesimi bu konuda devletin üzerine düşeni yapmadığı kanısında. Ancak sorun tek başına kamusal otoritenin alacağı ‘tedbir’lerle çözülebilecek gibi de görünmüyor. Sağlık çalışanlara yönelik saldırıların çok büyük bir kısmı hasta ve hasta yakınlarınca gerçekleştiriliyor. Devletin koruyucu tedbirlerinin yetersizliğinin yanısıra hasta yakınlarının bilgisizliği ve bilinçsizliği de sağlık çalışanlarına yönelik saldırıların önemli nedenleri arasında değerlendiriliyor.

Kısa dosyamızda bu iki temel soruya ilişkin verilerimizin detaylarını paylaşıyor, sağlık çalışanlarımıza güvenli mesailer diliyoruz.

METODOLOJİ

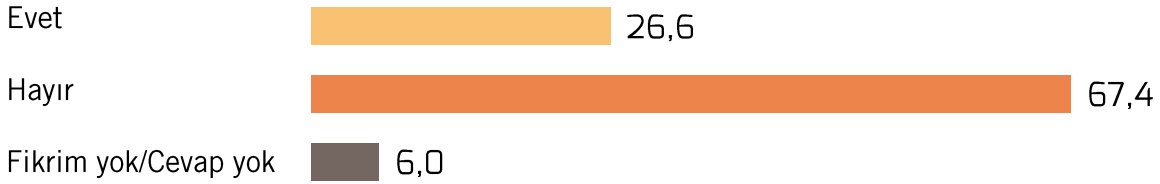
Sağlıkta şiddete dair bu araştırma, Türkiye genelinde NUTS 2 sistemine göre 26 bölgeyi esas alan 28 ilde tabakalı örnekleme ve ağırlıklandırma yöntemi ile 11 - 16 Temmuz 2022 tarihleri arasında toplam 2091 kişi ile yapılmıştır. Araştırma; 0,95 güven sınırları içinde +/- 2,10 hata payı ile CATI (Bilgisayar Destekli Telefonda Anket) yöntemiyle gerçekleştirilmiştir.

Hata Payı: Genel: +/- 2,10, AK Parti: +/- 3,33, CHP: +/- 4,51, MHP: +/- 6,55, HDP: +/- 6,47, İYİ Parti: +/- 6,77

ŞİDDETE KARŞI ÖNLEMLER

Halkımızın neredeyse %70'i devletin doktorlara uygulanan şiddete karşı caydırıcı önlemler almadığı kanaatinindedir. Yalnızca AKP seçmeninin genel kanıdan ayrıştığı görülmektedir. 35-54 yaş grubu, Dindar, muhafazakar ve milliyetçi seçmenlerde önlem alınmadığı görüşü diğer gruplara göre daha az destek bulmaktadır. Dar ve yüksek gelirli grupundaki önlem alınmadığına dair kanı, orta gelir grubundan daha yüksek ölçülmüştür. Kürt seçmen ve üniversite mezunları arasında önlem alınmadığı görüşü diğer gruplara göre daha çok destek bulmaktadır.

Doktoralara yönelik şiddete karşı devlet caydırıcı önlemler alıyor mu?

«Bu Pazar bir Milletvekili seçimi olsa hangi partiye oy verirsiniz?» sorusuna göre dağılım - %

	Evet	Hayır	Fikrim yok/ Cevap yok	Toplam
AKP	53,9	38,6	7,5	100
CHP	7,3	89,2	3,5	100
İYİ Parti	13,2	82,6	4,3	100
HDP	14,0	82,4	3,6	100
MHP	42,2	47,4	10,3	100
SP	40,0	50,0	10,0	100
DEVA	10,9	81,8	7,3	100
Diğer parti	20,6	74,2	5,2	100
Kararsızım	13,8	76,7	9,5	100
Protesto oy	21,5	73,7	4,8	100
Cevap yok	22,4	68,2	9,4	100
ORTALAMA	26,6	67,4	6,0	100

Doktoralara yönelik şiddete karşı devlet caydırıcı önlemler alıyor mu?

Cinsiyete göre dağılım - %

	Evet	Hayır	Fikrim yok/ Cevap yok	Toplam
Kadın	25,3	69,2	5,5	100
Erkek	27,8	65,7	6,5	100
ORTALAMA	26,6	67,4	6,0	100

Yaşa göre dağılım - %

	Evet	Hayır	Fikrim yok/ Cevap yok	Toplam
18-34	25,1	70,8	4,2	100
34-54	31,3	60,5	8,2	100
55+	22,1	72,4	5,5	100
ORTALAMA	26,6	67,4	6,0	100

Siyasi kimliğe göre dağılım - %

	Evet	Hayır	Fikrim yok/ Cevap yok	Toplam
Dindar	36,6	58,5	4,9	100
Muhafazakâr	33,7	62,7	3,6	100
Milliyetçi	31,3	63,7	5,0	100
Kürt milliyetçisi	20,8	77,1	2,1	100
Seküler/Laik	10,6	89,4		100
Atatürkçü	16,3	82,2	1,5	100
Ulusalıcı	7,1	92,9		100
Liberal/Demokrat	17,0	81,1	1,9	100
Sosyal Demokrat	19,3	78,5	2,2	100
Sosyalist/Komünist	10,0	90,0		100
ORTALAMA	26,6	67,4	6,0	100

Doktoralara yönelik şiddete karşı devlet caydırıcı önlemler alıyor mu?

Etnik kökene göre dağılım - %

	Evet	Hayır	Fikrim yok/ Cevap yok	Toplam
Türk	28,5	67,2	4,3	100
Kürt	21,8	76,5	1,7	100
Zaza	32,6	62,8	4,7	100
Arap	37,0	55,6	7,4	100
Diğer	21,4	76,8	1,8	100
ORTALAMA	26,5	67,4	6,1	100

Gelir düzeyine göre dağılım - %

	Evet	Hayır	Fikrim yok/ Cevap yok	Toplam
4250 TL ve altı	22,4	74,4	3,2	100
4251 TL – 6000 TL	23,4	71,8	4,8	100
6001 TL – 8000 TL	34,5	61,9	3,6	100
8001 TL – 10000 TL	32,1	66,1	1,8	100
10001 TL – 15000 TL	32,6	65,2	2,2	100
15001 TL – 20000 TL	31,9	64,5	3,6	100
20001 TL ve üzeri	17,0	76,9	6,1	100
ORTALAMA	26,6	67,4	6,0	100

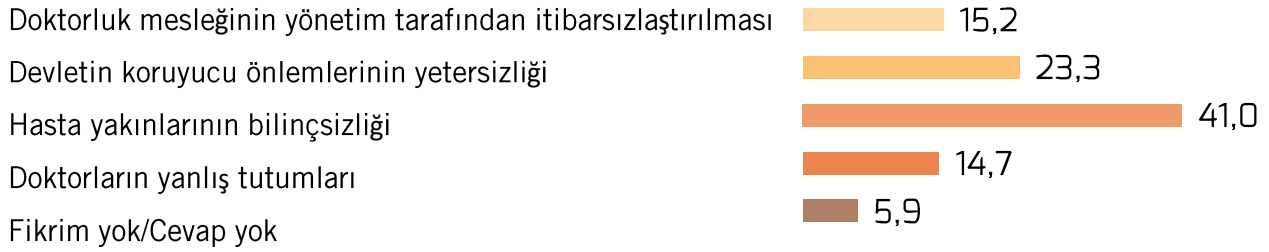
Eğitim düzeyine göre dağılım - %

	Evet	Hayır	Fikrim yok/ Cevap yok	Toplam
Ortaokul mezunu ve altı	27,8	65,1	7,1	100
Lise mezunu	26,4	68,9	4,7	100
Üniversite mezunu ve üstü	22,1	74,0	3,8	100
ORTALAMA	26,6	67,4	6,0	100

ŞİDDETİN NEDENLERİ

Toplumumuzun %41'i doktorların saldırıya uğramalarının nedenini hasta yakınlarının bilinçsizliğine bağlamaktadır. %15'lik kesim ise doktorların yanlış tutumları nedeniyle şiddete uğradıklarını düşünmektedir. Her iki görüş de Cumhuriyet Halk Partisi seçmeninde daha yaygındır. 35-54 yaş grubunda doktorların yanlış tutumları nedeniyle şiddete uğradıkları algısı yüksek olmakla birlikte, aynı eğilim dindarlarda, Araplarda ve ortaokul mezunlarında da görülmektedir.

Mesleklerini yaparken doktorların saldırıya uğramalarının nedeni sizce nedir?

«Bu Pazar bir Milletvekili seçimi olsa hangi partiye oy verirsiniz?» sorusuna göre dağılım - %

	Doktorluk mesleğinin yönetim tarafından itibarsızlaştırılması	Devletin koruyucu önlemlerinin yetersizliği	Hasta yakınlarının bilinçsizliği	Doktorların yanlış tutumları	Cevap yok	Toplam
AKP	3,7	9,9	54,0	26,1	6,4	100
CHP	28,7	33,5	28,9	4,2	4,8	100
İYİ Parti	19,1	35,1	33,0	6,4	6,4	100
HDP	23,6	28,2	34,5	8,6	5,0	100
MHP		15,4	58,1	21,4	5,1	100
SP	22,6	29,0	35,5	6,5	6,5	100
DEVA	16,4	36,4	30,9	10,9	5,5	100
Diğer parti	20,8	24,0	35,4	12,5	7,3	100
Kararsızım	17,2	25,0	40,5	10,3	6,9	100
Protesto oy	11,3	23,1	43,5	17,7	4,3	100
Cevap yok	8,2	16,5	38,8	27,1	9,4	100
ORTALAMA	15,2	23,3	41,0	14,7	5,9	100

Mesleklerini yaparken doktorların saldırıya uğramalarının nedeni sizce nedir?

Cinsiyete göre dağılım - %

	Doktorluk mesleğinin yönetim tarafından itibarsızlaştırılması	Devletin koruyucu önlemlerinin yetersizliği	Hasta yakınlarının bilinçsizliği	Doktorların yanlış tutumları	Cevap yok	Toplam
Kadın	17,2	24,7	40,7	11,9	5,4	100
Erkek	13,1	21,9	41,2	17,4	6,4	100
ORTALAMA	15,2	23,3	41,0	14,7	5,9	100

Yaşa göre dağılım - %

	Doktorluk mesleğinin yönetim tarafından itibarsızlaştırılması	Devletin koruyucu önlemlerinin yetersizliği	Hasta yakınlarının bilinçsizliği	Doktorların yanlış tutumları	Cevap yok	Toplam
18-34	13,6	25,9	39,0	16,5	5,0	100
34-54	14,1	20,4	41,8	16,8	6,9	100
55+	18,7	24,1	42,3	9,2	5,7	100
ORTALAMA	15,2	23,3	41,0	14,7	5,9	100

Eğitim düzeyine göre dağılım - %

	Doktorluk mesleğinin yönetim tarafından itibarsızlaştırılması	Devletin koruyucu önlemlerinin yetersizliği	Hasta yakınlarının bilinçsizliği	Doktorların yanlış tutumları	Cevap yok	Toplam
Ortaokul mezunu ve altı	13,8	23,4	41,6	15,3	5,8	100
Lise mezunu	12,6	22,4	45,3	14,4	5,3	100
Üniversite mezunu ve üstü	23,2	24,4	32,8	12,5	7,1	100
ORTALAMA	15,2	23,3	41,0	14,7	5,9	100

Mesleklerini yaparken doktorların saldırıya uğramalarının nedeni sizce nedir?

Siyasi kimliğe göre dağılım - %

	Doktorluk mesleğinin yönetim tarafından itibarsızlaştırılması	Devletin koruyucu önlemlerinin yetersizliği	Hasta yakınlarının bilinçsizliği	Doktorların yanlış tutumları	Cevap yok	Toplam
Dindar	8,7	20,2	45,9	22,9	2,3	100
Muhafazakâr	11,3	21,5	45,7	18,5	3,0	100
Milliyetçi	9,1	23,9	46,7	15,0	5,2	100
Kürt milliyetçisi	8,3	41,7	37,5	10,4	2,1	100
Seküler/Laik	33,7	26,7	30,2	8,1	1,2	100
Atatürkçü	27,2	28,0	34,6	8,1	2,0	100
Ulusalıcı	14,8	51,9	29,6	3,7		100
Liberal/Demokrat	28,3	24,5	37,7	3,8	5,7	100
Sosyal Demokrat	25,9	26,7	39,3	4,4	3,7	100
Sosyalist/Komünist	40,0	24,0	26,0	6,0	4,0	100
ORTALAMA	15,2	23,3	41,0	14,7	5,9	100

Etnik kökene göre dağılım - %

	Doktorluk mesleğinin yönetim tarafından itibarsızlaştırılması	Devletin koruyucu önlemlerinin yetersizliği	Hasta yakınlarının bilinçsizliği	Doktorların yanlış tutumları	Cevap yok	Toplam
Türk	16,2	22,8	42,4	15,0	3,6	100
Kürt	12,8	29,4	40,0	14,7	3,1	100
Zaza	9,5	31,0	35,7	9,5	14,3	100
Arap	11,3	24,5	41,5	18,9	3,8	100
Diğer	23,6	10,9	52,7	10,9	1,8	100
ORTALAMA	15,2	23,3	41,0	14,7	5,9	100

Mesleklerini yaparken doktorların saldırıya uğramalarının nedeni sizce nedir?

Gelir düzeyine göre dağılım - %

	Doktorluk mesleğinin yönetim tarafından itibarsızlaştırılması	Devletin koruyucu önlemlerinin yetersizliği	Hasta yakınlarının bilinçsizliği	Doktorların yanlış tutumları	Cevap yok	Toplam
4250 TL ve altı	14,3	26,6	42,5	13,1	3,5	100
4251 TL – 6000 TL	14,9	30,6	38,5	13,1	2,8	100
6001 TL – 8000 TL	9,5	24,4	42,8	20,3	3,1	100
8001 TL – 10000 TL	17,1	20,3	45,0	14,0	3,6	100
10001 TL – 15000 TL	20,0	16,4	44,0	15,1	4,4	100
15001 TL – 20000 TL	24,1	16,1	38,0	20,4	1,5	100
20001 TL ve üzeri	24,5	19,0	40,8	12,2	3,4	100
ORTALAMA	15,2	23,3	41,0	14,7	5,9	100